

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ JEAN JEANNOT

..... Η ΝΕΡΑΤΔΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΕΛΙΖΑ. 47 ετών, μα φαίνεται κατά δέκα χρόνια μεγαλείτερη. Χλωμή, άδονστη, ντυμένη φτωχάκι. ΑΝΝΑ. 45 ετών, μα μ' έμφαση νέας κοπέλας.

(Σ' ένα πλούσια έπιπλωμένο διάδρομο. 'Η Ελίζα κάθεται και περιμένει).

ΕΛΙΖΑ.—Θεέ μου!... Πόσο άργει αυτή η κυρία!... Είνε τρομερό νά ξητάη κανείς έργασία και μάλιστα στην ήλιξα πού βρίσκουμε έγρο. Νά ξητάη έπιμόνως, με όλιες ίκεσιες, και νά μη βρίσκω, νά μη βρίσκω πουθενά!... "Άραγε θά με δεχτούν έδω; "Η θά φύγω κι' από δω πέρα με πογοτευμένη;

(Μπαίνει η "Αννα. Ή Ελίζα σηκώνεται από τη θέση της).

ΑΝΝΑ.—Καθήστε, σάς παρακαλώ, κυρία μου.

(Κάθεται κι' ή ιδια κοντά στην 'Ελίζα).

ΑΝΝΑ.—Νά με συγχωρείτε πού άργησα λίγο και σάς ξανα νά περιμένετε.

ΕΛΙΖΑ.—Δέν πειράζει, κυρία.

ΑΝΝΑ.—Λοιπόν. Σάς στέλνει ή κυρία Ντυτόν, δεν είναι έτοι;

ΕΛΙΖΑ.—Μάλιστα, κυρία. Μέ στέλνει ή κυρία Ντυτόν. Θέλετε ρήπτας νά ιδητε τά πιστοποιητικά μου; (Έτοιμαζεται ν' ανοίξη την τσάντα της).

ΑΝΝΑ.—Είνε περιττόν... "Έχω άπολητη έμπιστοσύνη στήν κυρία Ντυτόν. "Αλλωστε, έχετε τόσο καλό παρουσιαστικό!...

ΕΛΙΖΑ.—Εγχαριστώ πολύ, κυρία.

ΑΝΝΑ.—Θά μπροστάστε λοιπόν νά έργασθητε στό σπίτι μου ώς οικονόμος;

ΕΛΙΖΑ.—Μάλιστα, κυρία, ώς οικονόμος ή ώς γκουβερνάτα γιά τά παιδιά σας. "Όπως θέλετε.

ΑΝΝΑ.—Τά παϊδιά μου είνε άρκετα μεγάλα, άλλα πάντα έχουν άναγκη από τήν έπιβλεψη μιᾶς μορφωμένης κυρίας. Μά δεν μοή είπατε τ' ονόμα τους...

ΕΛΙΖΑ.—Έλιζα Λαζούν, κυρία.

ΑΝΝΑ, (τινάζεται ξαρφυωμένη).—Έλιζα Λαζούν;...

ΕΛΙΖΑ.—Μάλιστα, κυρία.

ΑΝΝΑ, (κυντάζοντά την με προσοχή).—Είστε σεις ή 'Έλιζα Λαζούν... ή 'Νεράϊδα;

ΕΛΙΖΑ, (άναστενάζοντας).—Ναί. "Όταν ήμουν νέα, μ' έλεγαν 'Νεράϊδα. "Ημουν ώμορφη τότε, πολύ ώμορφη. Μά πάς το ξέρετε σεις, κυρία; Είνε τώρα τόσος καρός από τότε...

ΑΝΝΑ, (μονολογεί).—Ή 'Έλιζα... Ή 'Έλιζα... Η ώμορφη 'Έλιζα... Η νεράϊδα!... Η μαγευότα νεράϊδα, πού έπαιρε τά μιαλά και τίς καρδιές τών νέων...

ΕΛΙΖΑ.—Έχετε άκουσει νά μιλων γιά μένα, κυρία; ΑΝΝΑ.—Άλλοιμονο, άγνωστη μου... Φωνέται πώς κι' έγω άλλαξα πολύ, άφον δεν μ' άναγνωρίζεις.

ΕΛΙΖΑ.—Ποιά είστε λοιπόν;

ΑΝΝΑ.—Τόσο οικογενειακό μου όνομα είνε: "Αννα Λεμπλάν.

ΕΛΙΖΑ, (κυντάζει έκπληκτη τήν "Αννα. Υστερα κατεβάζει ταπεινωμένη τά μάτια της).—Θεέ μου!...

ΑΝΝΑ.—Πόσα χρόνα πέρασαν από τότε πού έχουμε νά ιδωθούμε. 'Έλιζα;

ΕΛΙΖΑ, (με σκυμμένο πάντα το κεφάλι). —Πολλά. Πάρο πολλά...

ΑΝΝΑ.—Πόσα; Είσοι... είκοσιδύνο;

ΕΛΙΖΑ.—Είκοσιδύνο άκρωθς.

ΑΝΝΑ.—Τόσο χρόνια!... Είνε φυσικό λοιπόν νά χουμεί άλλαξει πολύ από τότε.

ΕΛΙΖΑ, (κυντάζοντας δειλά τήν "Αννα).—Κι' θεώς έσεις, μπορεί νά τη κανείς πώς είστε ώραιότερη τώρα. "Ένο έγα! Έγω είμαι ένα έρειτο.

ΑΝΝΑ.—Γιατί, 'Έλιζα; Υπόφερες πολύ στη ζωή σου;

ΕΛΙΖΑ, (στενάζοντας).—Πάρα πολύ. Ναί, πάρα πολύ. Ο θεώς μ' έπιμώρησε σκληρά, πολύ σκληρά... (Ξεσάπει ξαρφυα σε κλάτα).

ΑΝΝΑ.—Μήν κλαίς, 'Έλιζα.

ΕΛΙΖΑ.—"Αν ξέρατε με πόσα δάκρυα πλήρωσα τη λίγη μου εντυχία... "Έγρα! Η νεράϊδα... Γιατί ημουν πολύ κακή, πολύ φιλάρεσκη. Μιά νεράϊδα, ναι, άλλα πολύ έπιπλωτη. Μού άρεσε τόσο νά έχω θύματα. νά παίξω με τις καρδιές και τις ζωές τών άνθρωπων. "Ηθελα δλος ό κόσμος νά τρελλαίνεται, νά πεθώνη γιά μένα. Φρένιαζα όταν έβλεπα ένα νέο νά προτυπά μιάν

άλλη γυναίκα, ένω ηπήρχα έγω, ή πεντάμορφη νεράϊδα.

ΑΝΝΑ, (χαμογελώντας πικρά).—Κι' ξανας τό κάθε τι γιά νά ξετελλαίνης έκείνους πού δεν σεργόντουσαν πάσω σου, σάν σολάροι, σάν δούλοι σου...

ΕΛΙΖΑ.—Ναι... Ναι... Ντρέπομαι τώρα γιά δλ' αυτά. Μά τσο είνε... Κι' άφον ξπάξα με τις καρδιές δλων τών νέων πού γνώρισα, άφον ξελόγιασα πού δεν σεργάντουσαν πάσω σου, σάν σολάροι, σάν δούλοι σου...

ΑΝΝΑ.—Κι' έγω άπό την άπελπισία μου, θέλησα νά πεθάνω... ΕΛΙΖΑ.—Άλλοιμονο, ναι... Και μόλις σ' έσωσαν από τά δόντια τού Χάρον...

ΑΝΝΑ.—Τότε άγαπούσα πολύ τον 'Ανδρέα, 'Έλιζα.

ΕΛΙΖΑ.—Το ηξερα. Κι' διως δεν σε λυπήθηκα και σου τόν ξελεψα,

ΑΝΝΑ.—Μ' άγαπούσα πού έκείνος, "Άλλα έσυ ηξερες τήν τέχνη νά χωρίζει και τά πού άγαπημένα ζενγάρια.

ΕΛΙΖΑ.—"Ημουν τόσο σπληνή, τόσο φιλάρεσκη!... Δεν μπροστάσα νά τό πάρω απόφασι πώς ο 'Ανδρέας, ο πολύ χαριτωμένος, ο πολύ γοντεύτικος νέος τής πόλεως μας, έφωτεύθηκε έσενα πού δεν ήσουν τόσο ωραία διό όση, πώς προτίμησε έσενα από μένα, τήν πανωμάια «Νεράϊδα». Κι' ξανα δη μπροστάσα γιά νά σου τόν πάρω...

ΑΝΝΑ.—Και μού τόν πήρες, 'Έλιζα.

ΕΛΙΖΑ.—Άλλα πόσο άκριδας τόν πλήρωσα τόν θρίαμβο μου αύτον. 'Ο 'Ανδρέας ήταν φοβερό ξηλιάρης. Τότε ξανα νά υποφέρον πολύ στις άργες με τή φιλαρέσκειά μου, όπως πού άπογοντεύθηκε στό τέλος, βαρεθήσα, αρδίσα και μετέψη με τή γέγαντεινή.

ΑΝΝΑ.—"Έντωπατείν διώσης είλε καπαστραφεί οίκονομικῶν και ήθικῶν, γιά σένα.

ΕΛΙΖΑ.—Καί θέλησε νά ξαναγυρίση πειά σ' έσενα...

ΑΝΝΑ.—Μά έγω ήμουν πειά παντομένη. Οι γονείς μου κατώφθωσαν τέλος νά με πείσουν νά πάρω έναν άλλον...

ΕΛΙΖΑ.—Κι' ο 'Ανδρέας, από την άπελπισία του, σηρώθηκε πιο έπειτα γιά την 'Αμερική και κανείς δεν έμασθε πειά τίποτα γι' αυτόν...

ΑΝΝΑ.—Κι' ένν!

ΕΛΙΖΑ.—Καθώς είλα ριθεεί μόνη, σε ξένο μέρος, ώμορφη, νέα κι' έλατρονιάλη, τι μπροστάστησα, διάφορα πάντα, σε θέατρο κι' από άγκαλα σ' άγκαλα.

"Μά και νεράϊδα δην είσαι, δεν μπορεῖς νά βαστάξης πολλά καιρό σ' αύτη τή ζωή, πίστεψε με, "Αννα. Κοινάστηκα, άρρωστησα, έχασα τήν μόρφωσή μου, γέρασα πρόωρα. Πείνασα!... Ναί, πείνασα. Αναγκάστηκα τότε νά ξητίσω «σοδαφές δούλειες». Μά νά σου πώ τήν άλληθεια, δεν τά καταφέρων τόσο καλά. Σ' δύση σπίτι πήγα νά έργασθη, δεν ήταν ειναγόμαστημένα. Δεν έχω καμιά συβετοσύνη πειά, έγω, πάρα πολύ σύνεια γιά την έργασθη.

ΕΛΙΖΑ.—Και στό τέλος ή νέαρα πάρω έγινα έργασθη. Μά βέβαια, δεν είνε δινατόν νά με δεχτήση έσσω... (Σηκώνεται). "Αννα... Σου ξητώ συγγνώμη γιά τό κακό πού σου έχω κάνει. Είνε πολύ άργα. Άλλα τιμωρήθηκα άφετά. Και τώρα, για σκέψην, έγω ή νεράϊδα, γνωρώ πάντα σπίτι ξητώντας έργασθη. Αντίο, "Αννα... Εχχομαι νά είσαι πάντα ιστικούλη...

ΑΝΝΑ.—"Έλιζα, μή φεύγεις. Μείνε... Ναι, μή με κιντάζεις έπληκτη, μείνε. Ναι... Έγινες αιτία νά υποφέρω πολύ. Πάρα πολύ. Μού πήρες τόν μόνο άνθρωπο πού άγαπτο στη ζωή μου. Μέ τον άντρα μου μόνο τό καθήκον με συνέδεση.

Και σ' δήλη μου τή ζωή, και στα άκρα σαν ιητέρα, σου τό έμπιστεύμαι τώρα έσενα, είλα πάντα μπροστά μου τήν είκόνα του 'Ανδρέα. Βέβαια, σιγά-σιγά, καθώς μεγάλωναν τά παιδιά μου, παρηγορήθηκα λίγο, μά και τώρα άκρα πού προφέρω τό δύναμι του, τά χειλή μου τρέμουν. Μά νοιώθω συγχρόνως κι' έναν άπεραντο οίκτο γιά σένα... Έξαγνιστήκες άφετα...

ΕΛΙΖΑ.—Αισθάνεσαι οίκτο γιά μένα πού σου έκανα τόσο κακό; Μά πώς είνε δινατόν νά μείνω έγω έδω στό σπίτι της ζωής μου, και στά παιδιά μου πού δεν σεργάντουσαν πάσω σου, σάν σολάροι, σάν δούλοι σου;

(Χαμογελώντας πικρά). "Ω, τώρα πειά δεν είμαι, βέβαια, έπικινδυνη. Και νά θέλω, δεν μπορώ πειά νά ξελογιάσω κανένα. Μά πώς νά σου τό πώ... Ντρέπομαι νά μείνω στό σπίτι σου.

ΑΝΝΑ.—Θά πώ πότον άντρα μου και στά παιδιά μου πέισα σε μάκρην μου συγγενής...

ΕΛΙΖΑ.—Δεν είνε δυνατόν νά γίνη αυτό, "Αννα...

ΕΛΙΖΑ.—"Ημουν ώμορφη τήν πρηγής...

ΕΛΙΖΑ.—Δεν είνε δυνατόν νά γίνη αυτό, "Αννα...

Φαβρίκιος βγήκε απ' τὸν μικρὸν σταθμό, πέρασε τὴν πλατεῖα καὶ χώρηκε σ' ἓνα σκοτεινὸν δρόμο. Περπατούσας μὲν βῆμα γούγορο καὶ σταθερό. 'Απ' τὸ ταξίδι, τὰ βλέφαρά του ἡσαν γενάτα σοκνή καὶ ἡ βαθεῖας φυτίδες τοῦ προσώπου του εἶχαν γίνει ἀκόμα πολὺ ἔντονες απ' τὴν κούψαν καὶ τὴν ἀγρύντιαν.

"Οταν ἔφτασε μπροστά στὸ δημαρχεῖο, στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ κύττασε τὴν πόσφον τοῦ κτιρίου καὶ τὰ ἀνθοτοίλιμενα κάγκελλα τοῦ περιβολοῦ. Ἐπειτα μουρμούσιες μόνος του;

— Τὸν καιρὸν ἐκείνο, δὲν ἦταν ἕδω ἀκόμα τὸ δημαρχεῖο...

Ἐλέγε πειά νυκτόσσει καὶ τὸ ἀσημένιο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔλοιπε τὰ τελευταῖα σπίτια τῆς μικρῆς πολιτείας. 'Ο Φαβρίκιος στάθηκε μπροστά σ' ἓνα απ' ἄλλα πον βρισκόσταντας ζουμένο στὸ βάθος ἔνος κύπρου. 'Η καρδιὰ του πάγκων τῶν νὰ σπάσῃ απ' τὸν κρύπτον, σὰν ξαναθυμόταν τὰ περασμένα.

Πόσο εὐτυχισμένα είχε ζήσει ἄλλοτε στὸ σπίτι από τὸν πρώτους μῆνες τοῦ γάμου του μὲ τὴ γυναῖκα του τὴν Ἀδριανή! Τὴ λάτρευτη, τὴν προσκυνοῦσσα σάν θεό! Καὶ δύμως, δταν τὸν κυριεύσεται ξανατίκα τὸ πάθος ἐκείνο τῶν τοξειδῶν καὶ τῆς νομαδικῆς ζωῆς, είχε πουλήσει δὲ τοῦ τοξιδώντων πλέοντας πλέοντας μᾶς νύχτα μωσικά, ἀφίνοντας τὴν νεαρού του γυναῖκα χωρὶς πάνεν πόρο ζωῆς...

Φεύγοντας δὲν είχε σιναλογιστεῖ καθόλου τὴ λόπη ποὺ θάννοντας ἡ Ἀδριανή γιὰ τὴ σκληρὴ τοῦ αὐτῆς πρᾶξη, δὲν είχε γνωστεῖ γιὰ τὴ δυστυχισμένη τοῦ γυναῖκα, ποὺ δὲν μπροσθύσαντας καὶ νὰ τρελλαθῇ απ' τὴν ἀπελπισία της. Χωρὶς καμιά τίνη, είχε ζητήσει νὰ ξεχάσῃ κάθε δεσμό του μὲ τὰ περασμένα καὶ νὰ δημιουργήσῃ μᾶς τόχη λαμπτῷ, νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ δηνορια καὶ τὰ φιλοδοξίες του.

Γρήγορα δύως ή χρονές του ἐλπίδες είχαν σθένσει καὶ είχε δοκιμάσει τὶς πίκρες τῆς ἀποτυχίας. Γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ φυΐον του, ἀναγκάστηκε νὰ κάνῃ τὶς πολλαὶ ταπεινωτικές δουλειές. Καὶ τώρα, ἀθλιός, ταπεινός καὶ πεινασμένος γνωνύσσει στὴν Ἀδριανή, σέρνοντας μάζε τοῦ τὸ φορτίο τῆς δυστυχίας καὶ τὰ φτωχείας του.

Όταν βρέθηκε μπροστά στὴν παγκελλόπορτα τοῦ σπιτιοῦ τῆς γυναῖκας του, δὲν τόλμησε νὰ χειτησῇ τὸ κούδονι. Μιὰ σκέψη τὸν ἔσαν νὰ διστάξῃ: Πῶς θὰ τὸν δεχόταν ἡ Ἀδριανή; Θάθελε τάχα νὰ ξαναΐδῃ μπροστὴ της ἥνα σύνηγο ἀπό τοῦ εἰσεντελεσμένου;

'Η παγκελλέννα πόρτα τοῦ φάνηκε ξανατίκα σὰν ἔνας ἀναπτερόβλητος φραγμός... 'Αλλὰ τὸ κρύο καὶ ἡ ἔξαντληση νίσσαν κάθε δισταγμὸν στὴν ψυχὴ του. Σκαρφάλωσε λοιπὸν απ' τὸν μαντρότοιχο, πήδησε μέσα στὸ περιβόλι, πλησίασε στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ μὲ τὸ δυνατά του μπράτα τὴν ἔστρωσε καὶ τὴν ἄνοιξε εὐκόλα. Προσχώρησε ὑπερά τὸ διάδομον, κυττάστωντας γύρω του μὲ δισταγμό. Τὰ ἔπιπλα ξεχώριζαν, μαρδα μέσα στὸ μισοσκόπαδο. Τὸ πάτωμα ξετρέξει σὲ μιὰ στιγμὴ κάποια από τὰ βίματά του.

Κι 'ἔσαφνα νάνοςε καὶ πόρτας κάμαρας καὶ φάνηκε μιὰ γυναῖκα. Στάθηκε μιὰ στιγμὴ κυττάστωντας τὸν ἄγνωστο ἐκείνο ξένο, πινάκη προχώρησε μὲ θάρρος πρὸς τὸ μέρος του, λέγοντάς του:

— Ποιὸς είσαι; Τί θέλεις ἕδω; Φεύγα μέσωσ;

Βλέποντάς την ἔτοιμη νὰ βάλῃ τὶς φωνὲς γιὰ νὰ ζητήση βοήθεια, δο Φαβρίκιος μουρμούσε μιὰ λέξη μονάχα, καὶ δύνομα ποὺ τόσης φρόνες τὸ είχε ψιθυρίσει μέσα στὶς τύφες καὶ στὴν αγονία του:

— Αδριανή...

Ἡ γυναῖκα του τὸν κύτταση προσεκτικότερα καὶ μὲ δῆλη τὴν ἄθλια ἔκεινη δημιουργήσαντας τὴν κορελιασμένη τους φούση, τὸν ἀνεγνώσιες ἀμέσωσ.

— Φαβρίκιε!... φάνηξε, ἔσου... ἔσου!

Γιὰ μιὰ στιγμὴ σώπασαν καὶ οἱ δύο τους. Ξαναέρεντοντας στὴ μνήμη τους τὰ περασμένα. "Υστέρα ό Φαβρίκιος μουρμούρισε καὶ πάλι:

'Αργά, ἀλλὰ βαθειά πολύ, ξύτνησε μέσα μου ἡ τύψη, ἡ ντροπή...

ΑΝΝΑ.—Τότε, ἀν δὲν θέλεις νὰ μείνεις ἕδω, μαζὲ μου, σὲ παρακαλῶ νὰ δεχτήση τὴν προστασία μου. Μή ζητᾶς ἐργασία. Θ' ἀναλέων ἔγω τὰ ἔξοδά σου, τὰ πάντα.

ΕΛΙΖΑ.—Εὐχαριστῶ, "Αννα. Μὰ καὶ αὐτή ἡ μεγαλοψυχία σου ὑὰ εἶνε μιὰ τιμωρία γιὰ μένα. Μιὰ σκληρή τιμωρία. Καὶ ἡ κινητήση σου θὰ εἴνε γιὰ μένα τιμωρία.

ΑΝΝΑ.—Δέχεσαι λοιπὸν διοικιά;

ΕΛΙΖΑ.—Ναί, δέχομαι, γιὰ νὰ ὑποφέω καὶ γιὰ νὰ ἔξιλεωθῶ πειραστέρο. (Φιλεῖ κλαίγοντας τὰ χέρια τῆς "Αννας").

ΑΝΝΑ.—Φτωχὴ νεφάδα!...

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ PAOLO TEGLIO

— 'Αδριανή! συζώρεσέ με!...

— Αν ξέρεις...

— 'Απὸ ποὺ ἔχεσαι; τὸν ρώτησε ἐκείνη κυττάστωντάς του μὲ κάποια περιέργεια.

Τότε τῆς τὰ δηγγήθηκε δλα, τῆς είπε τὰ παθητικά του καὶ τὴν ἀπελπισία ποὺ ἔννοιαθε μέσα στὴν ψυχὴ του.

— Καὶ σὲ τὴν έκανες; τὴν ωτήσεις στὸ τέλος,

— 'Εδούλεψα! ἀπάντησε ψυχοῦ η 'Αδριανή. Ναι, ἔδουλεψα...

Σκληρά... ἄγια...

Σώπασε λιγάκι καὶ θέτερα πρόσθεσε μὲ φωνὴ χαμηλή, ὑπόκωφη, μὲ καὶ ἀποφασιστική:

— Καὶ τώρα φέγγεις ἀμέσως! Δὲν ἔχει θέσις ἕδω γι' ἀνθρώπους σάν κι εσένα!...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀπούστηκε μιὰ φωνὴ κοφιτιστική απ' τὸ διπλόν δωμάτιο:

— Μαμά! Μαμά! Τί κάνεις ἔκεις;

— Ο Φαβρίκιος χλόωμασε καὶ ἔρωτησε:

— 'Εχεις κόρη;

— Καὶ τί σὲ νοιάζεις αὐτό; μούγγιρισης η 'Αδριανή. 'Εγὼ είμαι ἐκείνη ποὺ τὴν ἀνθέρωμα μὲ τὸν ίδρωτα μου καὶ τὴν ἀγάπη μου. 'Εσείν έχεις κανένα δικιάμων πάνω σ' αὐτήν.

— Μαμά! Μαμά! Ξαναύσοπτης της φωνῆς απ' τὸ διπλανὸν δωμάτιο.

— Ποιός εἶν' αὐτὸς ὁ κύριος; φωτήσε τὴ μητέρα του.

— 'Ενας ξένος, ἀγάπη μου! Εσείται απὸ μακριὰ καὶ θὰ φέγγης ἀμέσως! ἀπάντησε η 'Αδριανή.

— Τὶ περιέργω! είπε τότε τὴ μικρή. Πῶς μοιάζει ὁ κύριος μὲ τὴ φωτογραφία ποὺ ἔχεις στὴν κάμαρά σου!

— Σώπα! Σώπα! φώναζε η 'Αδριανή συγκινημένη.

— Γιατί, κύριε, θέλετε νὰ φύγετε ἀμέσως; φωτήσε θέτερα μὲ μικρή γινωνώντας στὸ Φαβρίκιο. Καὶ γιατί κλαίει;

— Είνες απὸ τὸ κρύο,... απὸ τὸ κρύο τοῦ δρόμου, απάντησε ἐκείνος, σκουπιζόντας τὰ δάκρυα ποντεζούντας.

— Επειτα, γινωνώντας στὴ γυναῖκα του, τῆς είπε λεκτευτικά:

— Πρὶν νὰ φύγω, ηθελα νὰ φίλησω τὴ μικρή! Μπροῦδη...

— Η μητέρα ἔκανε μὲ τὸ κεφάλι της μιὰ κίνηση καταφατική, ἀπογινώντας σ' ἓνα τρατέζ. 'Ο Φαβρίκιος ἔσπιψε τότε τὴν ζαῦδενη την πού πέπειρεν τὰ κειλά του ποὺ ἔτεραμεναν τὰ ξανθά μαλλάκια τῆς μικρούλας.

— Φεύγω τόρα, μουρμούσιος καταπόντι.

— Μὰ γιατί φεύγετε; φωτήσε πάλι η μικρή. Πῶς θὰ ηθελα νάχω νάχω έναν μπατά σάν καὶ σᾶς... Μείνετε μαζάν μαζά!

— Χωρίς γ' ἀπαντήση, ὁ Φαβρίκιος προχώρησε σκυρπτοῦ πρὸς τὴν πόρτα. Ἀνύγοντάς την γιὰ νὰ φύγῃ, ἔργεις μιὰ στεργή λυτητερή ματά πρὸς τὸ παῖδι του καὶ τὴ γυναῖκα του. Τὸ βλέμμα του αὐτό, τὸ τόσο λυτημένο, διασταύρωθε με τὸ βλέμμα τῆς 'Αδριανῆς. 'Η σύζυγος ήταν σκληρή, ἀδυνάτηη, μᾶς η μητέρα συγκινήθηκε. Γύρισε καὶ κύττασε τὸν φωνερὰ τὸ κοφιτόσκο της καὶ είδε τὰ μάτια του ὑγρά καὶ βουρκωμένα. Αὔτο πειράγμεις τὴν καρδιά της συμπόντια. Σέρχεσε μὲ μᾶς δῆλα τὰ περασμένα. Καὶ γινωνώντας στὸ Φαβρίκιο ποὺ ἔτοιμαζόταν νὰ κλείσῃ πίσω τοὺς πόρτας καὶ νὰ ζαθῇ μέσα στὸ σκοτάδι σὰν τάντασμα, διότι ηθελεις μιὰ λέξη μονάχα:

— Μείνε!

PAOLO TEGLIO

ΓΝΩΜΙΚΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ο χρόνος τρέχει μὲ καλπασμὸν ἀγηνιασμένου ἀλόγου ὅταν είμαστε εύτυχες, δταν δύμως μᾶς βασανίζει κάποια διστυχία, βαδίζει σεροντας τὰ πόδια του σὰν σακάτης γέρος.

A. Δουμάς.

Κάθε στιγμὴ ποὺ σπαταλά κανεῖς, είνε χαμένος χαρακτήρα καὶ κατανοεύτημα. Ενώ ἐξ ἄλλου, κάπε λεπτό ποὺ διαβέτει κανεῖς ἐπιφελῶς, είνε χρόνος — κεφάλιον κατατεθεμένο μὲ υπέρφυγο τόκο.

Α. Δούριας C h e s t e r f i e l d.

Είνε νά ἀποφή κανεῖς πῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ μάς δόθηκε σὲ τούτον τὸν κόσμο.

O. Ιδιος.

Φαβρίκιε!... φώναξε, ἔσου... ἔσου!